

Yhdistyksen lehtitoimituksen rutiinit uusiksi

Case: ½ -lehti

Henrika Peltola

Opinnäytetyö
Toukokuu 2014
Liiketalouden koulutusohjelma
Liiketoimintalähtöinen
talousjohtaminen ja yritys juridiikka

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Liiketoimintalähtöinen talousjohtaminen ja yritys juridiikka

PELTOLA, HENRIKA:

Yhdistyksen jäsenlehden rutiinit uusiksi

Case: ½ -lehti

Opinnäytetyö 29 sivua, joista liitteitä 2 sivua

Toukokuu 2014

½ -lehti on Tamperelaisen kulttuurin edistämistä tavoittelevan yhdistyksen toimittama kuvataidelehti, mikä on myös kenen tahansa tilattavissa. Opinnäytetyön tavoitteena oli yksinkertaistaa ja nopeuttaa vapaaehtoisvoimin julkaistavan lehden laskutusta, jakelua ja jäsenrekisterin hallintaa. Kun rutiinitehtävät ovat järjestetty mahdollisemman yksinkertaisesti ja tehokkaasti, niin sisällöntuottamiseen jää enemmän aikaa ja energiaa. Tavoitteena oli selvittää erilaisia tapoja jouduttaa lehden laskutusta ja saattaa asiakasrekisterit sellaiseen muotoon että ne ovat helppoja käyttää, ja että niistä on mahdollista hakea erilaisia tietoja eri hakuehdoin.

Selvitystyön jälkeen eri vaihtoehdot jäsenrekisterin ylläpito- ja laskutusohjelmaksi esiteltiin ½ lehden toimituskunnan puheenjohtajalle Krister Gråhnille. Tässä vaiheessa vaihtoehdot oli karsittu kolmeen ohjelmistoon. Nämä kolme vaihtoehtoa tutkittiin tarkemmin ja niiden ominaisuuksiin perehdyttiin yksityiskohtaisemmin. Lopullinen ohjelmisto valittiin, tärkeimpinä kriteereinä helppokäyttöisyys, kustannukset ja sijainti verkossa. Ohjelmisto avattiin rekisteröitymällä käyttäjäksi ja perustietojen syöttämisellä. Lopulta kaikki yhdistyksen jäsenten, tilaajien ja yhteistyökumppanien tiedot kerättiin samaan ohjelmistoon ja ensimmäiset laskut lähetettiin ohjelman kautta. Myös lehden levitykseen löytyi uusia vaihtoehtoja.

Valitussa ohjelmistossa on paljon ominaisuuksia, joiden käyttö tulee ajankohtaiseksi myöhemmin. Ohjelmaan on mahdollista muokata erilaisia rekistereitä asiakkaista ja sidosryhmistä. Yhdistyksen ja lehden verkkosivut on mahdollista rakentaa ohjelman kautta, sekä maksullisena että maksuttomana. Maksuttomana muokkausmahdollisuuksia on vähemmän. Rajataiteen ja ½ -lehden nettisivut ovat juuri uudistetut, joten kotisivupalvelulle ei ollut nyt tarvetta. Tämän projektin tärkein tavoite saavutettiin, jäsenrekisteri on selkeä ja ohjelmiston kautta laskujen lähetys tapahtuu nopeasti. Rekisteri mahdollistaa tilitapahtumien automaattisen seurannan, mikä helpottaa maksuliikenteen seurantaa ja maksumuistutusten lähettäminen tehostuu.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration
Business-Based Financial Management and Business Law

PELTOLA, HENRIKA:
Rationalizing Office Routines
Case: ½ magazines

Bachelor's thesis 29 pages, appendices 2 pages
May 2014

This Bachelor's thesis was commissioned by Rajataide Art Association, a non-profit culture association, to rationalize the routines of its members' magazine called ½. Rajataide Art Association mainly acts and affects in Tampere area, and aims at gathering together people who want to impact on increasing the visibility of art in Tampere. Rajataide Art Association was founded in 1996. The office of Rajataide and its own gallery are located at the address Hämeenpuisto 10 in the city of Tampere.

½ is an art magazine published by Rajataide association. It is a members' magazine but can also be subscribed to. The first ½ magazine was made in Juni 2009. From the beginning it has had many subscribers and the number has increased every year. The magazine is published three times a year, regular issues in May and in November and a special issue at a variable time of the year, depending on the theme. Editing and publishing are done as voluntary work and on a non-profit basis.

Most of the people making this magazine are non-professional in editing and publishing. The aim of the thesis was to find out ways to make the everyday routines more effective. The most important matter was to figure out how to change the registers into a form that is easy to use and update. Another focus was on invoicing, which has been made manually since the beginning. Invoicing should be as automatic as possible. There are often interns or trainees taking care of the routines, so the orientation should be simple and easy.

The hardest work was to find and select the software that would be the right one. During the process suitable software was found and taken in use. It had all the needed features and even some more, which can be used in the future. In this software all different registers are functional, and invoicing and monitoring the payments are automatic.

Key words: the web software, invoicing, register of members

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	RAJATAIDE YHDISTYS JA SEN JÄSENLEHTI 1/2.....	6
2.1	Rajataide ry	6
2.2	½ -lehti	6
2.3	Rajatila	9
2.3.1	Laitapuoti	10
2.3.2	Raja-asema	10
3	SELVITYSTYÖ	11
3.1	Selvitystyön kartoitus ja rajaus	11
3.2	Laskutus ja rekisterit	11
3.3	Ohjelmiston valintaperusteet	13
4	KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS	15
4.1	Ohjelmistojen vertailu.....	15
4.1.1	Netvisor Easy	16
4.1.2	Anders Manager	16
4.1.3	Yhdistysavain	17
4.2	Yhdistysavain rekisteri, käyttöönotto	18
4.3	Levitys	21
4.3.1	Vammalan Kirjapainon postituspalvelu	21
4.3.2	Itella.....	22
4.3.3	Tuleva käytäntö.....	22
4.4	Opastus ja luovutus	23
5	POHDINTA.....	25
	LÄHTEET	26
	LIITTEET	28
	Liite 1. Jäsentietolomake	28
	Liite 2. Lasku.....	29

1 JOHDANTO

Mänttä-Vilppula on tunnettu kulttuuritarjonnastaan. Oman lisänsä tähän runsaudensarveen tuo ½ -lehti. Se on tamperelaisen Rajataide ry:n julkaisema kuvataidelehti ja samalla myös yhdistyksen jäsenlehti. Tilausmäärä on koko ajan ollut kasvava. Tällä hetkellä tilausmäärä on yli nelinkertainen verrattuna jäsenmäärään.

½ lehden toimitus muutti Mänttään toimituskunnan puheenjohtaja Krister Gråhnin mukana syksyllä 2011. Lehteä toimitetaan hänen kotoaan ja autotallistaan käsin. Toimituskunnan muut jäsenet asuvat eripuolella Suomea, mm. Helsingissä, Tampereella ja Rovaniemellä ja yhteydenpito hoidetaan verkossa, sähköpostilla, puhelimella sekä säännöllisesti kokoustamalla. Tämä tuo lehden toimittamiseen ja käytännön työhön omat haasteensa.

½ -lehteä pyöritetään talkoovoimin. Toimitus perustuu vapaaehtoistyöhön ja on voittoa tavoittelematonta. Kaikilla toimituskunnan jäsenillä on työnsä ja varsinaiset ammattinsa - he tekevät lehteä rakkaudesta lajiin. Toimituskunnasta sekä lehden kirjoittajista löytyy ammattinimikkeitä eri alan taiteilijoista tutkijoihin ja kriitikoihin, kuvittajasta kuvaamataidon opettajiin ja tuottajiin, teatterialan ammattilaisista kuraattoreihin ja opiskelijoihin. ½-lehden päätoimittajat kutsutaan vuodeksi kerrallaan. Tällä halutaan antaa eri puolilla Suomea toimiville eri kuvataideinstituutioiden edustajille mahdollisuus saada hetkeksi äänensä kuuluviin. Suomen kuvataiteen kentästä halutaan luoda lukijoille parempi kokonaiskuva sekä edesauttaa kuvataiteen saavutettavuuden tasa-arvoa. Toimituskunnalla on siis enemmän potentiaalia sisällön tekemiseen kuin siihen välittömästi liittyvän käytännön byrokratian ja rutiinien hoitamiseen.

Tähän tarpeeseen opinnäytetyö pyrkii vastaamaan. Tarkoituksenani on löytää ratkaisuja, jotka nopeuttavat laskutusta ja sen tarkistamista sekä saattaa jäsen-, tilaaja-, ilmoitusmarkkinointi ym. rekisterit sellaiseen muotoon että niistä on helppo hakea tietoa ja niitä voi käyttää lyhyellä perehdytyksellä. NykYTEKniikan mahdollistama ohjelmien käyttö selaimella ja tietojen tallennus pilveen sopii hyvin toimituskunnalle, joka on hajallaan ympäri Suomea. Verkko-ohjelmistossa tiedot on helppo pitää ajan tasalla ja kaikille saatavilla samansisältöisenä. Selvitystyön tuloksena myös levitykseen ja postitukseen löytyi uusia ratkaisuja.

2 RAJATAIDE YHDISTYS JA SEN JÄSENLEHTI 1/2

2.1 Rajataide ry

Rajataide ry on vuonna 1996 perustettu yhdistys. Yhdistyksen kotipaikka on Tampere ja toiminta keskittyy pääosin Tampereen seudulle ja Pirkanmaalle. Yhdistyksen yksi perusajatus onkin tuoda taide- ja kulttuurielämää myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Perustajajäseniä oli alun perin kymmenen ja nykyään yhdistykseen kuuluu yli 90 jäsentä. (Rajataide: Info 2014.) Rajataide ry on yleishyödyllinen yhdistys, joten se ei ole arvonlisäverovelvollinen toiminnastaan (Puolilehti: Mediakortti 2014).

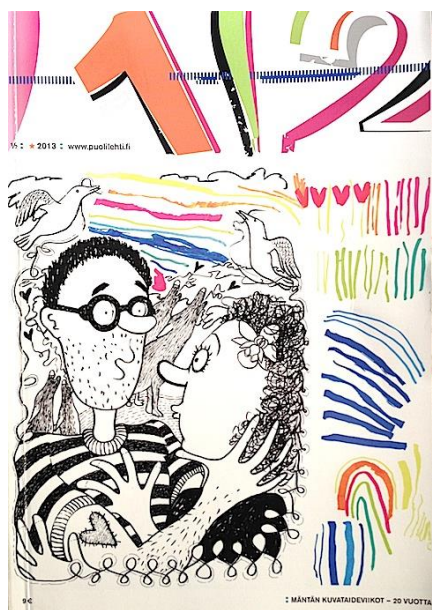
Rajataide ry lähtökohtana ja perusajatuksena on tuoda yhteen taide-elämästä kiinnostuneita ihmisiä ja tarjota foorumi kaikenlaisten elämysten toteuttamiseen. Toiminta halutaan pitää innovatiivisena ja nuorekkaana ja siksi yhdistykseen on määritelty äänivaltaisen jäsenen yläikärajaksi 36 vuotta. Tämän jälkeen voi jatkaa raja- tai kunniajäsenenä. He ovat oikeutettuja osallistumaan toimintaan mutta eivät päätöksentekoon. (Rajataide: Jäsenyys 2014.)

Rajataide ry ja ½ lehti kietoutuvat tiiviisti yhteen, vaikka molemmilla on omat aktiiviset toimijat. Rajataide ry ja Galleria Rajatila perustettiin aikoinaan ennen kaikkea edesauttamaan nuoten taiteilijoiden uranluontimahdollisuuksia ja esillepääsyä. Galleriatoiminnan ohessa tietoutta kuvataiteesta ja sen eri ilmenemismuodoista jaettiin yleisölle. Tätä työtä ½-lehti jatkaa uudessa formaatissa.

2.2 ½ -lehti

Rakkaalla lapsella on monta nimeä ja ½ -lehdestä käytetään myös puhekielessä nimityksiä puolilehti ja yhden suhde toiseen. Muotoa puolilehti käytetään yhteydessä missä ½ -lehti on epäsopeva tai hankala, kuten verkko-osoitteessa ja sähköpostissa. ½-lehden painotuotteen rinnalla julkaistaan myös artikkeleita verkkolehdestä, jonka nimitys on vakiintunut muotoon puolilehti.fi. (Gråhn 2014.) ½ -lehden ensimmäinen vuosikerta 2009 sisälsi kaksi numeroa. Vuonna 2011 julkaistiin lehden ensimmäinen erikoisnumero ja se nosti ½-lehden ilmestymistahdin kolmeen numeroon vuodessa. Vakionumerot

ilmestyvät toukokuussa ja marraskuussa, sekä erikoisnumero teeman mukaisesti vapaasti valittavana ajankohtana. Vuoden 2013 erikoisnumeron teemana oli Mäntän kuvataideviikot (kuva 1), tapahtuman täyttäessä 20 vuotta, ja lehti ilmestyi kesäkuussa (Mäntän kuvataideviikot 2014). Vuoden 2014 erikoisnumeron teemana on taidekasvatus vauvojen värikylvyistä kuvataiteen tohtorin tutkintoon ja sen päätoimittaa rovaniemeläinen kuvataideopettaja ja taiteen maisteri Hanna Levonen-Kantomaa, joka on toiminut pitkään myös toimituskunnan jäsenenä. Erikoisnumero julkaistaan elokuussa 2014 koulujen alettua.

KUVA 1. Kansi, erikoisnumero 2013 (Kuva: Puolilehti 2013)

Painetun lehden rinnalle on perustettu myös verkkolehti, joka löytyy osoitteesta www.puolilehti.fi. Ensimmäiset verkkoartikkelit ja -arvostelut julkaistiin 1.1.2014. Sivuston vakituksena päätoimittajana toimii tamperelainen kuvataidekriitikko Raisa Jäntti. 1/2-lehden vuosittain vaihtuvista päätoimittajista poiketen verkkolehdelelle haluttiin pitempiaikainen vetäjä. Verkossa toimiminen on huomattavasti nopeatempoisempaa ja monisyisempää, joten selkeän kokonaiskuvan säilyminen verkkolehden toimituksessa on etenkin julkaisun alkuvaiheessa tärkeää. Verkkolehden sisältö on itsenäinen verrattuna painettuun lehteen. Sivustolta löytyy artikkeleita, arvosteluja, joita julkaistaan viikoittain. Puolilehti jatkaa verkossa harrastajakirjoittajien tukemista. Suomessa toimii lukuisia eritaustaisia taideblogien kirjoittajia ja ylläpitäjiä. Niiden hankaluus on kuitenkin usein siinä, että niitä on vaikea löytää ja seurata netin valtavassa tarjonnassa. Puolilehti.fi sivustolle perustettiin blogikirjoittajille täysin ilmainen palvelu, Blogilista. Oman

bloginsa voi ilmoittaa listalle, jolloin saa suoran linkityksen omille sivuilleen. Mikäli Blogissa on rss-feed mahdollisuus, myös jokainen uusi kirjoitus linkittyy automaattisesti blogilistan yläreunaan. Puolilehti.fi sivustolla julkaistaan myös muutamia paperilehdessä ilmestyneitä artikkeleja ja se toimii lehden tilaus- ja tiedotuskanavana. Artikkeleita ja arvosteluja voi kommentoida ja näin osallistua keskusteluun kulttuurista yleensä ja kuvataiteesta erityisesti. (Puolilehti 2014.)

½ -lehden vakionumeron painosmäärä on 1500 kappaletta. Rajataide ry:n jäsenille kuuluu lehti jäsenetuna. ½ -lehden tilausmäärä on kasvanut koko sen olemassa olo ajan ja on nyt noin 400 kappaletta. ½ -lehteä voi myös ostaa irtonumerona Akateemisesta kirjakaupoista sekä jälleenmyyntipisteistä, joita löytyy seitsemäntoista, gallerioista ja museoista, eri puolella Suomea. Irtonumeron hinta on 9 euroa. Kestotilaus 17 euroa ja alennushinta 14 euroa. Alennushinnalla tilauksen voivat tehdä ammattitaiteilijat, opiskelijat, eläkeläiset ja työttömät. (Puolilehti 2014.) Vapaaehtoistyöllä toimitettavan lehden ajatuksena on, että raha ei myöskään saa olla esteenä ilmaiseksi tuotetun sisällön saavutettavuudelle (Gråhn 2014).

Yleishyödylliset yhdistykset eivät ole arvonlisäverovelvollisia jäsenlehden myynnistä saatavasta tulosta. Ennen vuotta 2012 kaikki tilattavien sanoma- ja aikakauslehtien tilausmaksut olivat arvonlisäverottomia. Kun lehtien tilausmaksut vuoden 2012 alusta lukien muuttuivat verollisiksi, yleishyödyllisten yhteisöjen jäsenlehtien painoksen myynnin verottomuutta koskevaa säännöstä ei muutettu. (Nieminen, Anttila, Äärilä & Jokinen 2014.) Rajataide ry on yleishyödyllinen yhdistys, joten se ei ole arvonlisäverovelvollinen toiminnastaan (Puolilehti: Mediakortti 2014). Krister Gråhnin (2014) mukaan vero uudistuksen jälkeen on kysytty neuvoa verotoimistosta, koskien jäsenlehden myynnin arvonlisäverottomuutta ja saatujen ohjeiden mukaisesti lehden tilausmaksu ei sisällä arvonlisäveroa. Kaikki saadut tilaus- ja mainostuotot käytetään lyhentämättöminä lehden painatus- ja levityskuluihin.

Krister Gråhnin (2014) mukaan ½ -lehti käsittelee erityisesti kuvataiteita, kuvanveistoa ja kuvataiteen merkitystä yhteiskunnassa sekä yhteiskunnan vaikutusta taiteeseen ja taiteilijoihin. Lehden toimituksessa kiinnitetään erityistä huomiota myös siihen, että kuvataidekirjoittelun on otettava paremmin huomioon erilaiset ja eritaustaiset lukijat. Taiteesta on voitava puhua selkeästi ja monitasoisesti. Lehden tavoitteena on pysyä tuoreena ja antaa erilaisille kuvataidetaidoille, ympäri Suomen, mahdollisuus saada äänensä

kuuluviin. Lehden päätoimittaja kutsutaankin aina vuodeksi kerrallaan ja erikoisnumeroilla on oma päätoimittaja. Jokaisella päätoimittajalla on vapaat kädet vaikuttaa lehden sisältöön. Lehden toimitus perustuu vapaaehtoistyöhön ja myös päätoimittajat tekevät palkatonta vapaaehtoistyötä.

½ -lehti vastaanotti vuoden 2012 kulttuurilehtien laatupalkinnon, joka on suuruudeltaan 10 000 euroa. Palkinnon myöntää kulttuuri- ja urheiluministeriö kuultuaan kulttuurilautakuntaa. Perustelujen mukaan ” ½ -lehti seuraa kiitettävästi näyttelyitä ja taiteen tapahtumia myös muualla kuin Helsingissä ja monipuolistaa merkittävästi kuvataidelehtien perinteistä tarjontaa. ½ tarkastelee paitsi taiteen tapahtumia, myös taiteen ja taiteilijan asemaa yhteiskunnassa.” (Taiteilijalehti 2012.) Vuodesta 2010 ½-lehden rahoituksesta osa on tullut Opetus- ja Kulttuuriministeriön Kulttuurilehti tukena, Suomen Kulttuurirahasto ja Pirkanmaan Kulttuurirahasto ovat tukeneet puolilehti.fi:n suunnittelua ja toteutusta. (Puolilehti 2014.)

2.3 Rajatila

Rajatila on Rajataide ry:n oma galleriatila Tampereella, osoitteessa Hämeenpuisto 10 (kuva 2). Galleria Rajatila avasi ovensa 4.7.1997 ja nykyisessä tilassa galleria on toiminut vuodesta 2000. Rajatila käsittää kaksi näyttelytilaa, yläkerran ikkunagallerian ja kellarikerroksen pienemmän mustan tilan. Näyttelytiloja vuokrataan yhdessä ja erikseen. Rajataide ry:n näyttelytoimikunta ja vaihtuva ulkopuolinen juryttäjä valitsevat taiteilijat hakemusten perusteella. Tavoitteena on antaa mahdollisuus nuorille tekijöille ja nostaa esiin tuoretta ja kiinnostavaa nykytaidetta.

KUVA 2. Rajataiteen galleria, Rajatila (Kuva: Teppo Jäntti 2014)

Rajataide ry:n toiminnasta vastaavat niin ikään jäsenet ja toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. Yhdistyksen pitkäaikaisena ongelmana on ollut mm. hallituksen ja työntekijöiden lähes vuosittainen vaihtuminen. Rajataide ry saa tukea perustoimintaansa erilaisina tukina mm. valtiolta, Tampereen kaupungilta ja erilaisilta säätiöiltä. Tämä rahoitusosuus ei kuitenkaan kata työvoimakustannuksia, eikä yhdistyksellä ole vakituista työntekijää. Erilaisissa työllistämishankkeissa yhdistys on ollut aktiivisesti mukana, mutta nämäkin kestävät korkeintaan 12 kk. (Gråhn 2014.)

2.3.1 Laitapuoti

Galleria Rajatilan yhteydessä toimii kirjakauppa, Laitapuoti. Laitapuoti on erikoistunut oma- ja pienkustanne julkaisuihin. Valikoimasta löytyy kirjoja, sarjakuvia, runoja, postikortteja ja muita kirjallisia tuotoksia. Laitapuoti on monen julkaisun ainoa myyntikanava. (Rajataide: Laitapuoti 2014.)

Laitapuotiin voi kuka tahansa tarjota myyntiin omia julkaisujaan. Tuotteet otetaan myyntiin hakemusten perusteella. Korvaukseksi Rajataide ry haluaa yhden kappaleen kyseessä olevaa julkaisua, ja 10 prosentin provision myyntihinnasta. Laitapuoti on avoinna aina kun galleriakin on. (Rajataide: Laitapuoti 2014.)

2.3.2 Raja-asema

Rajatilan alakerrassa on pieni työtila, Raja-asema. Sieltä löytyy tietokone, joka vastaa ohjelmlaitteineen ja ohjelmistoinen taiteilijan perustarpeita. Työpiste soveltuu videoeditointiin ja taittotyöhön. Raja-aseman ideana on tarjota työpiste, jossa voi toteuttaa projekteja kohtuullisella hinnalla ja laillisilla ohjelmilla. Tila ja laitteet ovat käytettävissä itsenäiseen työskentelyyn gallerian aukioloaikoina.

Raja-asemaa voivat vuokrata sekä Rajataide ry:n jäsenet että ulkopuoliset. Jäsenyyttä huomioidaan halvempaan vuokran. Tilan voi vuokrata vaikka vain yhdeksi päiväksi, joten vuokraajan ei tarvitse sitoutua pitkäksi ajaksi, vaan juuri siksi ajaksi kuin on tarve. (Rajataide: Raja-asema 2014.)

3 SELVITYSTYÖ

3.1 Selvitystyön kartoitus ja rajaus

Kun tehtävän kartoitus aloitettiin, ensimmäisenä selvitettiin Krister Gråhnin kanssa, mitkä olivat heidän tärkeimmät toiveensa ja suurimmat ongelmakohtansa. Keskustelun perusteella käsiteltäviksi asioiksi rajattiin eri rekisterit, laskutus ja levitys. Koska lehden toimitus perustuu tekijöiden vapaaehtoisuuteen ja kaikki työ tehdään vapaa-aikana, tärkeäksi tavoitteeksi tulivat rutiinitehtävien toteuttamisen nopeuttaminen, taloudelliset realiteetit huomioon ottaen.

Rekisterien hallinnassa ongelmana on ollut nykyisen järjestelmän yksinkertaisuus ja soveltumattomuus näin suurelle tietomäärälle. Hakutoiminnot eivät ole olleet riittävät ja tietojen hakeminen ilman perusteellista perehtymistä on ollut hakuammuntaa. Toimituksessa on tarve monille eri rekistereille, kuten jäsenrekisteri, asiakasrekisteri, ilmoitusmarkkinointi, jälleenmyyjät, freelance-toimittajat, yhteistyökumppanit kuten galleriat, taideseurat, kesänäyttelyt jne. Eri rekisterit ovat olleet erillään ja tämä aiheuttaa sekä tietojen päällekkäisyyttä ja puutteita että päivitysvaikeuksia. Laskutus on vienyt paljon aikaa ja maksutapahtumien seuranta on hidasta. Rekisterit ja laskutus olivat tärkeimmät tarkasteltavat aihealueet.

3.2 Laskutus ja rekisterit

Rekisterit ja laskutus liittyvät erottamattomasti toisiinsa. Ajatuksena oli löytää ohjelmisto, jossa on selkeä pohja, johon voi rakentaa eri osa-alueiden rekisterit, ja josta on mahdollista laskuttaa automaattisesti halutut ryhmät.

Tärkeimpänä laskutusryhmänä ovat tilaajat. Heitä on noin neljäsataa ja tähän asti laskut on tehty manuaalisesti yksitellen ja lähetetty postitse asiakkaille. Laskupohja on ollut valmiina Open Office -taulukkolaskenta ohjelmassa. Laskuille on olemassa tietosisältövaatimukset: laskun antamispäivä, juokseva tunniste, myyjän arvonlisäverotunniste, myyjän ja ostajan nimet ja osoitteet täydellisenä, myytyjen tuotteiden määrä ja luonne, arvonlisäverokanta ja yksikköhinta ilman veroa, verokanta, suoritettavan veron määrä,

verottomuuden peruste, jos myynnistä ei ole suoritettava veroa. (Arvonlisäverolaki 1993/1501.) Open Office pohjassa laskuttajan tiedot olivat valmiina, mutta muut tiedot oli tarkistettava ja syötettävä yksitellen.

Jäsenrekisteri ja muut rekisterit olivat puolilehden tietokoneen puhelinmuistiossa ja varmuuskopiot toisen tietokoneen muistissa. Lisäksi kaikki tiedot on säilytetty myös paperilla kansioissa. Sähköpostitse tulleet tilaukset on tulostettu ja tilauskortilla tulleet niitattu paperille ja ne on kerätty mappiin järjestettynä saapumisjärjestyksessä. Tämän järjestyksen perusteella on tilaukset laskutettu oikeaan aikaan vuodesta. Tietokoneen puhelinmuistioon oli mahdollista tallettaa kaikki tarpeelliset tiedot rekisteriin kuuluvista. Puhelinmuistion heikkous oli hakutoimintojen rajallisuus. Hakeminen oli mahdollista vain jos on tiedossa, minä vuonna ja mihin aikaan vuodesta tilaus on alkanut. Käyttö oli siis erittäin hidasta ja käytännössä mahdollista vain perusteellisen perehdytyksen jälkeen. Rekisteriin kerätyt tiedot ovat nimi, sähköposti- ja toimitusosoite, postinumero, postitoimipaikka, laskutusosoite ja viesti. Henkilötietolaki (1999/523) määrittelee mitä tietoja rekisteriin saa kerätä ja kuinka niitä tulee säilyttää. Henkilötietolain mukaisesti rekisteriin kerätään vain tarpeelliset tiedot ja ne säilytetään noudattaen huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa.

Tilaajien laskutuskausi on yksi vuosi. ½ -lehti ilmestyy kolme kertaa vuodessa. Tähän perustuen laskutusrytmiksi on muodostunut kolme kertaa vuodessa, jolloin laskutusvuorossa on kerrallaan ne tilaajat, joilla on tullut täysi vuosikerta täyteen. Näin toimien laskutettava hinta on aina sama, eikä tilaajille lasketa alennuksia vajaasta tilausjaksosta. Hinnoittelu on yksinkertainen. Yhden vuosikerran hinta on 19 euroa ja kestopilaus 17 euroa. Ammattitaiteilijat, opiskelijat, työttömät, varusmiehet ja eläkeläiset voivat tilata lehden alennushintaan 14 euroa. Ulkomaille tilattaessa hinnat ovat 24 euroa Eurooppaan ja 28 euroa muihin maihin.

Laskujen tulostus on hoidettu tähän asti manuaalisesti. Tilaajat on ryhmitelty kansioon tilausajankohdan mukaan. Kansioista on katsottu ketkä ovat laskutusvuorossa, osoite on tarkastettu jäsenrekisteristä ja lasku on kirjoitettu Open Office -pohjaan luotuun laskupohjaan. Lasku on tulostettu kahtena kappaleena, joista toinen on lähetetty asiakkaalle ja toinen on mapitettu omaa seuranta varten. Laskuja ei ole tallennettu sähköisessä muodossa, joten viivästyneiden maksujen seuranta on ollut työlästä. Usein muistutus-

laskut ovatkin jääneet lähettämättä. Tämä on yksi niistä kohdista, joihin erityisesti etsittiin toimivaa ratkaisua.

3.3 Ohjelmiston valintaperusteet

Yhdeksi tärkeimmäksi ohjelmiston valintaperusteeksi Krister Gråhn määritteli ohjelmiston käytön verkossa. Koska lehden toimittamiseen osallistuvat henkilöt asuvat eri puolilla Suomea ja tekijöissä on myös jonkun verran vaihtuvuutta, on erityisen tarpeellista että ohjelma ei ole sidottu tiettyyn paikkaan tai tiettyihin koneisiin. Monissa ohjelmitoissa on edelleen vain ladattava ohjelmisto, joten tämä vaatimus rajoitti huomattavasti mahdollisia toimittajia.

Verkossa toimivilla ohjelmistoilla on myös yleensä sopiva hinnoittelupolitiikka. Ladattavissa ohjelmissa ostetaan ohjelma tiettyyn hintaan ja sitä voi yleensä laajentaa ja päivittää myöhemmin ostettavilla lisäosilla. Käyttömaksut muodostuvat ohjelmistopäivityksistä. Verkossa toimivissa ohjelmistossa ei yleensä ole aloitusmaksua ollenkaan tai se on suhteellisen edullinen. Kustannukset muodostuvat kuukausimaksusta tai käytön mukaisesta maksusta tai näiden yhdistelmästä. Eroa voi verrata siihen että ostaa oman talon tai vuokraa asunnon. Alkuinvestointi vuokrauksessa on pienempi, ja jos ohjelmito osoittautuu epäsuopivaksi, se on helpompi vaihtaa myöhemmin toiseen ilman suuria kuluja.

Laskutuksessa tärkeimmäksi nousi laskutuksen saaminen ajantasaiseksi ja maksutietojen seurannan helpottaminen. Vaikka tilaajat laskutetaan vain kolmessa erässä vuodessa, on se saattanut unohtua tai ainakin aikataulu on venynyt. Saatuja maksusuorituksia on seurattu manuaalisesti ja muistutuslaskut ovat jääneet lähettämättä. Yhdistys on voittoa tavoittelematon, mutta rahaa täytyisi kuitenkin saada itse toiminnan pyörittämiseen.

Opinnäytetyön tekijä tutustui nykyiseen laskutuskäytäntöön tekemällä vuoden kaksi viimeistä laskutusta vuonna 2013 tilausasiakkaiden osalta. Hän lähetti myös vuoden lopussa muistutuslaskut vuoden 2013 kahden ensimmäisen laskutuserän osalta. Systeminä on katsoa kansiota lehti kerrallaan asiakas, koneelta osoiterekisteristä päivitettyt osoitetiedot ja kirjoittaa laskutettava asiakas ja juokseva numero laskupohjaan. Lasku tulostetaan kahtena, toinen asiakkaalle lähetettäväksi ja toinen omaa seuranta varten,

laskua ei tallenneta sähköiseen muotoon. Jotta laskutuksen voi tehdä oikeellisena, on tekijällä oltava kansiot hallussaan. Menetelmä on toimiva, mutta se vaatii paljon aikaa ja tarkkuutta.

4 KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

4.1 Ohjelmistojen vertailu

Sopivan ohjelmiston etsiminen aloitettiin kokeilemalla eri hakusanoja hakukoneisiin, kuten laskutusohjelmisto, rekisterin ylläpito ja päivitys, taloushallinto-ohjelmistot verkossa, laskutusohjelma verkossa ja niin edespäin. Osumia tuli valtava määrä ja kaikkien läpikäyminen olisi ollut mahdotonta. Kultti ry on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto ja sieltä oli mahdollista kysyä neuvoa, koska ½ -lehti kuuluu yhdistykseen. Neuvoa kysyttiin myös tuttavilta, joiden tiedettiin toimivan aktiivisesti yhdistyksissä ja urheiluseuroissa. Saatujen neuvojen pohjalta hakua oli helpompi rajata ja yrittää löytää sopivat vaihtoehdot.

Vaihtoehtojen karsimista helpotti huomattavasti Krister Gråhnin tärkein toive eli ohjelman käytettävyys verkossa. Katsoin mainos- ja opastusvideoita ja pyysin kokeilutunnuksia eri ohjelmistoihin ja kokeilin demoja. Esimerkkeinä: Fakt (Fakt 2014), Fortnox (Fortnox 2014), ProCounter (ProCounter 2014), Xervant (Xervant 2014), Anders Manager (Anders Manager 2014), Netvisor Easy (Passeli 2014), Yhdistysavain (Yhdistysavain 2014).

Ohjelmien vertailu keskenään oli vaikeata, koska ohjelmistoissa oli hyvin erilaisia sisältöjä ja monissa oli paljon ominaisuuksia, joille ei tässä tapauksessa ollut tarvetta. Osa ohjelmistoista tarjosi kokonaisratkaisua taloushallintoon, eikä niistä ollut saatavissa yksinkertaista versiota vähemmän vaativaan käyttöön. Nämä rajattiin pois, koska tulevaisuudessakaan ei ole tulossa käyttöä mm. viranomaisilmoitusten sähköistämiseen, palkanlaskentaan tai varastohallintaan. Myös ohjelmistojen hinnoitteluperusteet poikkesivat toisistaan. ½ lehdelle sopivin on laskutettavien laskujen määrään perustuva hinta, koska tapahtumia on vähän ja on kuukausia jolloin ei lähetetä yhtään laskua, joten kuukausimaksulliset ohjelmat tulevat kalliiksi. Ohjelmistoista on vaikea saada kokonaiskäsitystä videoiden ja demojen perusteella. Useat ohjelmistot tuntuivat liian raskailta haettuun tarkoitukseen ja niissä oli paljon ominaisuuksia, joita ei tulisi tarvittamaan, edes tulevaisuudessa.

Krister Gråhnille esiteltiin kolme ohjelmistoa. Nämä olivat Passelin Netvisor Easy, Anders Manager ja Avoine Oy:n Yhdistysavain. Myös muista ohjelmistoista kerrottiin perustiedot ja perustelut ominaisuuksista minkä perusteella ne eivät olleet sopivia Rajataiteen ja ½ -lehden tarpeisiin.

4.1.1 Netvisor Easy

Passeli tarjoaa monenlaisia taloushallinnon ohjelmistoratkaisuja. Yrityksen sivuilla (Passeli 2014), on tarvekartoituskysely ja monipuolisia demovideoita, joista selviää kuinka erilaiset variaatiot ohjelmistosta toimivat ja mitä ominaisuuksia voi valita itse ja mitkä kuuluvat pakettiin. Netvisor Easy on Passelin verkossa toimiva yksinkertainen laskutusohjelma. Demovideolla ohjelman käyttö vaikutti yksinkertaiselta ja sopivalta pienelle yritykselle tai ammatinharjoittajalle, joka kaipaa taloushallinnon tehostamista. Ohjelma tarjoaa työkalut myynnin kehittymisen seurantaan asiakas- ja tuoteryhmä koh- taisesti ja havainnolliset graafiset esitykset asiasta. Netvisor Easyllä on mahdollista lähettää ja vastaanottaa verkkolaskuja, mikä on tulevaisuudessa tarpeellinen ominaisuus. Netvisor Easyn hinta koostui kuukausimaksusta ja käytön mukaisesta osuudesta. Hinnotteluperusteet olivat epäselviä, sivulta löytyi vain kuukausimaksun alkaen hinta, mutta ei erikseen veloitettavien palvelujen tai osioiden hintoja. Todellisten kustannusten laskeminen oli hankalaa ja tulos epävarma.

Passelin Netvisor Easystä löytyy tarvittavat ominaisuudet Rajataide yhdistyksen ja ½ - lehden tarpeisiin. Ohjelmiston räätälöinti juuri halutuksi on mahdollista. Ohjelmiston avaus ja tietojen syöttö vaatii paljon aikaa ja suunnittelua, jotta käytettävyys myöhemmin on tarkoituksenmukainen. Grafiikka vaatii totuttelua ja perehdytys uudella käyttäjällä aikaa ja tarkkaavaisuutta.

4.1.2 Anders Manager

Nimestä huolimatta Anders Manager (Anders Manager 2014) on suomalainen yritys, jonka taustalla ovat saatavienhallintaan erikoistunut Pappila Penkkala Group Oy sekä verkkoliiketoiminnan ratkaisuihin erikoistunut Anders Inno Oy. Anders Managerin verkkosivut ovat ulkoasultaan erittäin asialliset ja ammattimaiset. Tarvittavat tiedot on

helppo löytää ja grafiikka on selkeä ja helppolukuinen. Hinnointelu oli selkeästi ja yksiselitteisesti kerrottu. Ohjelmasta löytyi asiakasrekisteri, tuoterekisteri ja automaattinen laskujen lähetyksen ja seuranta. Anders Managerin taustalta löytyy vankkaa luotonhallintaa ja perintäosaamista, joten sen avulla voi hakea henkilöasiakkaiden luottotietoraportteja ja yritysasiakkaiden luottotiedot, riskimittari-luottoluokituksen sekä kaupparekisteriöte. Ohjelmiston voi myöhemmin laajentaa haluamukseen ja mukaan voi lisätä esimerkiksi verkkokaupan, verkkolaskituksen ja kirjanpidon raportteineen.

Anders Manager sopii yritykselle, jonka myynti perustuu volyymiin. Maksuseuranta, muistutus ja perintä on tehokkaasti järjestetty. Ohjelmasta löytyvät viranomaisilmoitukset tullaukseen ja huolintaan, joten maahantuonti ja -vienti helpottuvat. Rajataide yhdistyksen ja ½ -lehden tarpeisiin ohjelmisto on liian raskas. Se on tarkoitettu suurempi volyymiseen liiketoimintaan.

4.1.3 Yhdistysavain

Yhdistysavain on osa Avoine Oy:tä (Avoine 2014). Se on suunnattu yhdistyksille ja urheiluseuroille. *Yhdistysavain rekisteri* on helppokäyttöinen ohjelma, jolla voi ylläpitää jäsenrekisteriä, lähettää laskuja ja tiedotteita. Yhdistysavaimella on myös kotisivujen hallintaan ja päivitykseen tarkoitettu *Yhdistysavain kotisivut*, joka on käytössä kun aloittaa rekisterin ja laskutuspalvelun. Yhdistysavaimen omat sivut (Yhdistysavain 2014) ovat värikkäät ja humoristiset. Ohjelmiston yksinkertaisuutta korostetaan monessa eri kohdassa, kieli on puhekieltä ja tekstit sisältävät hymiöitä ja ylimääräisiä välimerkkejä. Sivut eivät anna ammattitaitoista kuvaa, runsas huumori vie uskottavuutta ohjelmistolta (kuva 3). Hinnasto oli selkeä ja se perustuu käyttömäärään, ilman aloitus- tai kuukausimaksua. Yhdistysavaimen sivuilta löytyy tiedot sitä käyttävistä yhdistyksistä ja referenssit ovat vakuuttavat. Yhdistysavain käyttäjiä ovat muun muassa Mannerheimin lastensuojeluliitto, 4-H yhdistys ja Martat.

KUVA 3. Opastusvideo laskutusohjelman käyttöön (Yhdistysavain 2014)

Yhdistysavain rekisteristä löytyvät kaikki ominaisuudet, joita etsittiin Rajataide yhdistyksen ja ½ -lehden käyttöön. Ohjelmiston yksinkertaisuus mahdollistaa lyhyen perehdytyksen uusille käyttäjille. Toistaiseksi tarpeettomat ominaisuudet on helppo rajata ulkopuolelle, niin etteivät ne häiritse peruskäyttöä. Aloitus ei vaadi taloudellista panosta ja on siinä mielessä riskitön. Yhdistysavain rekisterin heikkous on verkkolaskujen puuttuminen, mutta se löytyy ohjelmiston kehityskohteiden listalta.

4.2 Yhdistysavain rekisteri, käyttöönotto

Ominaisuuksien ja arvioitujen kustannusten ja ajan säästön perusteella valituksi tuli Yhdistysavain. Palveluun rekisteröityminen oli helppoa ja käytön aloittamiseen oli hyvät ohjeet. Asiakaspalveluun sai jättää ongelmatilanteessa soittopyynnön ja palvelusta soitettiinkin takaisin jo saman iltapäivän aikana. Neuvoja pystyi kysymään sähköpostitse ja vastaus tuli silloinkin nopeasti, jopa muutamassa minuutissa.

Rekisterissä jäsentiedot kerätään lomakkeeseen (liite 1). Lomakkeella on valmiiksi pakolliset kentät, kuten etu- ja sukunimi sekä osoitetiedot. Lomakkeeseen on mahdollista lisätä omia kenttiä rajattomasti. Kun järjestelmästä muodostetaan laskuja niin nimi- ja osoitetiedot tulevat näistä pakollisista kentistä. Näiden kenttien lisäksi rekisteriin lisättiin toiset nimi- ja osoitekentät, koska osalla puolilehden tilaajista on eri laskutus kuin toimitusosoite. Näin on esimerkiksi kun tilaaja on kirjasto ja laskut menevät kunnan laskutukseen. Puolilehteä tilataan myös lahjaksi, ja näin saadaan lasku ohjattua lahjan antajalle, eikä se tule lahjan saajalle. Muita lisättyjä kenttiä ovat laskutusryhmä, tilauk-

sen alkamisvuosi, summa ja Huom! kenttä. Laskutusryhmä kertoo mihin aikaan vuodesta tilaus laskutetaan ja se voi olla 1, * tai 2. Laskutusryhmään 1 kuuluvat laskutetaan helmikuussa, * elokuussa ja 2 marraskuussa. Tilauksen alkamisvuosi palvelee omaa seuranta ja tilastointia. Summaan tulee tilaajien tilaushinta ja jäsenille jäsenmaksun summa. Huom! kenttä on ylimääräinen kenttä, johon voi kirjata erityisasioita, kuten laskuun tulevan viitteen tai hakemista helpottavan tiedon, esim. ”ulkomaan tilaus”.

Jäsenet voi myös jaotella eri ryhmiin ja ryhmiä voi olla rajaton määrä. Rekisterissä löytyvät ryhmät: tilaajat, jäsenet, tilauspalvelutilaukset, välityssopimukset, mainostajat, ½ toimituskunta, hallitus, ja pääkäyttäjät. Sama jäsen voi kuulua useisiin ryhmiin. Esimerkiksi Krister Gråhn kuuluu ryhmiin jäsenet, ½ toimituskunta ja pääkäyttäjät. Tietoja voi suodattaa käyttäen mitä tahansa syötettyä tietoa ja myös sen puuttumista. Esimerkiksi kun on aika laskuttaa laskutusryhmä kakkosen tilaajat. Valitaan suodatus kriteereiksi ryhmä: tilaajat sekä kenttä: laskutusryhmä -> sisältää 2. Laskujen lisäksi on mahdollista lähettää tiedotteita, ryhmiin jako on käytännöllinen tässäkin tapauksessa. Esimerkiksi yhdistyksen jäsenille voi kohdistaa tiedotteen tulevista tapahtumista tai hallituksen jäsenille kutsun sääntömääräiseen kokoukseen. Tiedotteet on mahdollista lähettää sähköpostiin tekstiviestinä tai paperikirjeenä.

Yhdistysavain rekisteriin on mahdollista tuoda tiedot suoraan Excel-tiedostosta. Raja- taide ry:n jäsentiedot olivat puhelinmuistiossa ja niiden tuonti suoraan ei onnistunut. Osan tiedoista pystyi poimimaan ja siirtämään Excel muotoon, mutta suuri osa tiedoista oli syötettävä yksitellen. Tällaisia olivat esimerkiksi kenttä joka kertoo mihin laskutusryhmään jäsen kuuluu tai koska tilaus on alkanut.

Osalla tilaajista on eri toimitusosoite ja laskutusosoite. Aluksi kentät olivat järjestetty niin että pakollisessa tiedossa oli lehden toimitusosoite ja omassa kentässä laskutusosoite. Ohjelma kokoaa tiedot laskuun pakollisesta kentästä, joten tiedot tulivat väärin. Ohjelmasta on mahdollisuus myös viedä tietoja Excelliin, joten asiantilan korjaaminen oli helppoa. Yhdistysavaimesta on mahdollista kaikkien tietojen vienti Excelliin ja sarakkeiden uudelleen järjesteleminen Excelissä, seuraavaksi koko rekisterin tyhjennys ja tuonti Excelistä oikein järjestettynä.

Rajataide yhdistyksen jäsenien tietojen ja ½ -lehden tilaajien yhteystietojen lisäksi rekisteriin syötettiin yhteystiedot myös tilauspalvelutilaajista ja välityspalvelusopimuksis-

ta. Tilauspalvelutilaukset ovat eri yritysten tarjoaman maksuttoman palvelun kautta saatuja tilauksia, joista menee välityspalkkio. Välityspalvelusopimukset tarkoittavat jälleenmyyntipisteitä. Yhdistysavain rekisteriä käytetään yhteystietojen tallennukseen. Laskut niihin tehdään edelleen manuaalisesti laskupohjaan, koska yhdistysavain rekisterin laskupohja on liian kaavamainen ja laskuun ei saa lisättyä kaikkea tarvittavaa informaatiota. Myöhemmin, jos yhdistysavain rekisterin laskupohja tulee paremmin omien tarpeiden mukaan muokattavaksi, myös nämä laskut on mahdollista lähettää ohjelman kautta.

Yhdistysavain rekisteristä laskutus tapahtuu suodattamalla koko jäsenmäärästä ne, joille haluaa laskun lähtevän. Rajataiteen rekisteriin määritin tietojen syöttövaiheessa kuuluuko henkilö yhdistyksen jäseniin vai lehden tilaajiin. Yhdistyksen jäsenille lähetetään kerran vuodessa jäsenmaksu ja kaikki jäsenet laskutetaan samaan aikaan. Lehden tilauksissakin laskutusjakso on vuosi, mutta tilaajat laskutetaan kolmessa ryhmässä sen mukaan, koska tilaus on alkanut. Jäsenet ja tilaajat ovat kaksi eri ryhmää, joten ne ovat suodatettavissa sen perusteella. Tämän lisäksi tilaajille on määritetty mihin tilausryhmään kukin kuuluu. Yhdistysavain rekisterissä voi suodatukseen määritellä rajattoman määrän muuttujia joiden perusteella voi hakea halutun ryhmän. Kun oikea ryhmä on suodatettu, voidaan lasku muodostaa automaattisesti koko ryhmälle.

Laskun lähettämiseen on kaksi vaihtoehtoista tapaa, sähköposti tai paperilasku. Mahdollisuus laskun lähettämiseen tekstiviestinä on tulossa lähiaikoina, Yhdistysavaimen sivulla julkaisu ajankohdaksi on arvioitu kevät 2014. Kaikki tilaajat sekä jäsenet eivät ole antaneet sähköpostiosoitetta, heille ainoaksi vaihtoehdoksi jää perinteinen paperilasku postissa. On mahdollista lähettää ensin laskut niille sähköpostiin, joilla se on tiedossa ja lopuille paperilasku. Yhdistysavain rekisteri hoitaa molemmissa tavoissa laskun toimitamisen asiakkaalle. Sähköpostilaskussa lähettäjän nimeksi tulee info@puolilehti.fi ja viestikenttään kaikki tarvittavat tiedot maksamiseen. Paperilasku tulostetaan, laitetaan kirjekuoreen ja postitetaan yhdistysavaimen toimesta (liite 2). Palvelun hinta tulee suoraan lähetettyjen laskujen määrästä, ja sähköpostitse välitetty on halvempi kuin paperilasku. Palvelu maksetaan laskujen lähetyksen yhteydessä verkkopankkitunnuksilla. Yhdistysavain rekisteriin on myös mahdollista ladata rahaa maksuja varten, joten verkkopankkitunnustautumista ei tarvita, jos rekisterissä on ladattuna tarpeeksi saldoa.

Yhdistysavain rekisterin välittämien laskujen seurantaan on mahdollista saada automaattinen maksuseuranta. Tämä vaatii valtuutuksen antamista yhdistysavain rekisterille kerätä tietoja yhdistyksen tilin tilitapahtumista. Pankkiin viedään valtakirja, jossa annetaan valtuutus seurata saapuvia viitemaksuja tililtä, lisäksi pankki haluaa pöytäkirjan hallituksen kokouksesta, jossa palvelun aloittaminen on päätetty aloittaa. Kun palvelu on aloitettu, on mahdollista seurata yhdistysavain rekisteristä, kuka on maksanut laskunsa ja keneltä maksua vielä odotetaan. Pankki perii tästä oman hinnastonsa mukaisen palvelumaksun. Palvelu helpottaa seurantaa ja nopeuttaa muistutuslaskujen lähetystä.

4.3 Levitys

½ -lehti on A5 kokoinen, kiiltäväpintainen julkaisu. Sivumäärä keskimäärin 70 - 80 sivua. Kirjapainot kilpailutetaan vuosittain. Painopaikka on tähän asti ollut Vammalan Kirjapaino Oy. Yhteistyö Vammalan Kirjapainon kanssa on ollut sujuvaa.

Tähän asti postitus on tapahtunut niin että uunituoreet lehdet ovat saapuneet painosta Gråhnille postitse pahvilaatikoissa. Eri rekistereistä on tulostettu osoitetarrat ja ne on liimattu käsipelillä lehtiin. Tämän jälkeen lehdet on pakattu uudelleen laatikoihin ja lehdet on postitettu joukkokirjeenä tilaajille ja jäsenille. Suuremmat erät esimerkiksi jälleenmyyjille on lähetetty pakettina tai maksikirjeenä. Käytössä on ollut Itellan hinnoittelupalvelu, joten postimerkkien liimaamiselta on välttytty. Toisaalta, tästä johtuen, kustannusten seuranta on jäänyt vähäiseksi ja se on ollut sattumanvaraista. Itellan palvelusopimuksen kautta ongelmana on ollut tilaustoimitusten seuranta. Palvelusopimuksen kautta vanhentuneisiin osoitteisiin lähetettyjä lehtiä ei palauteta, eikä toimituksen epäonnistumisesta tule ilmoitusta. On ollut mahdotonta tietää, jos lehti ei ole saavuttanut tilaajaa, jos ei tilaaja ole itse tehnyt reklamaatiota.

4.3.1 Vammalan Kirjapainon postituspalvelu

Puolilehden painatuksen hoitaa Vammalan Kirjapaino Oy. Koska yhteistyö on ollut sujuvaa, ensimmäisenä asiana oli kartoittaa voisiko yhteistyötä lisätä ja miten se käytännössä olisi mahdollista. Vammalan Kirjapainolla on palvelutarjonnassaan levityspalvelu, jonka käytänteet ja hinnat selvitettiin ensimmäisenä. Vammalan kirjapainosta sai

erittäin ystävällistä palvelua ja hyvät ohjeet kuinka heidän palvelunsa toimivat, mitä tietoja he tarvitsevat, missä muodossa ja kuinka he hinnoittelevat palvelunsa.

Tähän asti ½ -lehtiin on painettu valmiiksi Vammalan Kirjapainossa joukkokirjettä merkitsevä symboli osoitekenttään takakanteen. Valmiit lehdet toimitetaan Kirjapainosta Gråhnin kotiin Itellan kautta ja Gråhn liimaa osoitetarrat ja toimittaa lehdet postitse jäsenille, tilaajille, jälleenmyyjille ja kyseessä olevan lehden tekoon osallistuneille. Työ on alusta loppuun käsityötä ja erittäin hidasta, myös virheitä tulee paljon suhteessa lähetysmäärään.

4.3.2 Itella

Puolilehdellä on hinnoittelupalvelusopimus Itellan kanssa. Sopimusta ja sen sisältöä ei ole tarkistettu sen solmimisen jälkeen. Hinnoittelupalvelu tarkoittaa että lähetettävät tuotteet viedään toimipisteeseen asian mukaisesti pakattuna ja Itella hinnoittelee erän ja toimittaa ne perille tarkoituksen mukaisella tavalla. Itella laskuttaa toimitukset jälkikäteen kuukauden erissä.

Puolilehden suurimmat lähetettävät tuotenimikkeet ovat itse lehdet, kolme kertaa vuodessa, sekä kirjeposti eli lähinnä laskut tilaajille yksi kerta/vuosi. Muu yhteydenpito tapahtuu sähköisesti. Postitus on erittäin suuri menoerä koko yhdistyksen toiminnassa, siksi eri mahdollisuuksien kartoittaminen on erittäin tärkeää. Kaikki laskut on lähetetty tähän asti paperisena, koska järjestelmässä ei ole ollut mahdollisuutta sähköisten laskujen lähettämiseen. Taustalla on ajatus voiko paperin määrää pienentää, samalla postitus määrät ja kulut pienenevät ja se on myös ekologisempaa.

4.3.3 Tuleva käytäntö

Tulevaisuudessa levityksessä tullaan käyttämään enenevässä määrin Vammalan Kirjapainon levityspalvelua. Kun tiedetään jo ennen lehden painoon menoa osoitteet joihin sitä lähetetään, voidaan osoitteet painaa suoraan lehden takakanteen ja postitus hoidetaan suoraan Vammalan Kirjapainosta. Valmiiksi painetun osoitteen kustannus on lähes

sama kuin itse tehtyjen osoitetarrojen. Rahtimaksu Vammalan Kirjapainosta Mänttään Gråhnin kotiin jää kokonaan pois.

Jotta osoitteet voidaan painaa suoraan lehden takakanteen, Vammalan Kirjapaino tarvitsee osoitteen Excel-taulukossa ryhmiteltynä tiettyihin soluihin. Valitussa ohjelmistossa on ominaisuutena toiminto, jolla valitut tiedot voi tuoda suoraan Excel-taulukkoon. Tuonnin jälkeen vaatii vain vähän muokkausta ja tiedot ovat valmiina Vammalan Kirjapainoa varten.

Suoraan Vammalan Kirjapainon postituspalvelun kautta menevät jäsenlehdet ja tilauskappaleet. Omaan postitukseen jäävät edelleen ulkomaille postitettavat, tilauspalvelutilaukset, jälleenmyyntipisteisiin toimitettavat kappaleet sekä lehden tekoon osallistuneiden ilmaiskappaleet.. Käytäntö näyttää voiko tulevaisuudessa myös nämä kappaleet saada toimitetuksi suoraan kirjapainosta.

4.4 Opastus ja luovutus

Yhdistysavain rekisterin tietojen syöttäminen vaati aikaa, koska tiedot eivät olleet ideaalissa muodossa alkuperäisessä järjestelmässä. Suuri osa tiedoista syötettiin yksitellen, jonka seurauksena tietojen tarkistus tuli tehtyä samalla. Osa tiedoista oli jo vanhentunutta ja rekistereistä jäi pois turha ja tarpeeton tieto. Tietojen syöttövaiheessa Krister Gråhnilta sai vaikuttaa mihin muotoon ja mitkä tiedot rekisteriin valittiin, näin rekisteristä muodostui tilaajalle käyttökelpoinen ja tarkoituksenmukainen.

Yhdistysavain rekisterissä on tiedotteiden lähetysominaisuus. Sen avulla voi jäsenille lähettää tiedotteita ajankohtaisista asioista ja tapahtumista, kokouskutsuja ja ilmoittautumislomakkeita. Tiedotteiden lisäksi sillä voi lähettää yhteystietojen tarkistuspyynnön. Sähköpostilla lähetetyssä pyynnössä on linkki suoraan rekisterissä oleviin jäsenen tietoihin ja hän voi tarkistaa ja korjata omat yhteystietonsa. Jäsenellä, jolla ei ole rekisterissä sähköpostiosoitetta, tarkistuspyyntö lähtee kirjeenä, josta löytyy yhteystiedot johon jäsen voi päivittää muuttuneet yhteystietonsa.

Kun rekisteri oli täytetty tiedoilla ja pankkiyhteys avattu oli aika lähettää ensimmäiset laskut yhdistysavaimen kautta. Opinnäytetyön tekijä Henrika Peltola ja Krister Gråhn

lähettivät ensimmäiset laskut omiin sähköpostiinsa ja maksoivat laskut. Näin varmistettiin järjestelmän toiminta ja maksujen automaattinen seuranta. Lisäksi Peltola opasti Gråhnia kuinka rekisterin tiedot päivitetään, miten hakutoiminnot on järjestetty ja muihin yhdistysavaimen ominaisuuksiin. Tarvittaessa Peltola neuvoo Rajataide ry:n asioista vastaavia henkilöitä Yhdistysavain rekisterin käyttöön liittyvissä asioissa.

5 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli helpottaa vapaaehtoistyöhön perustuvan yhdistyksen ja sen jäsenlehden laskutus ja jäsenrekisterin ylläpito sekä päivitysrutiineja. Tärkeimpänä oli löytää ohjelmisto, jolla jäsen ja tilaajatietojen säilytys ja muokkaus on yksinkertaista. Ohjelmiston etsimiseen käytettiin paljon aikaa ja erilaisia vaihtoehtoja löytyi runsaasti. Haastavaksi osoittautui ominaisuuksien ja hinnan vertailu.

Lopputuloksena Rajataide yhdistyksellä ja sen jäsenlehdellä ½ -lehdellä on ajantasainen ja helppokäyttöinen jäsen- ja tilaajarekisteri. Rekisterissä voidaan säilyttää myös yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien yhteystiedot. Rekisteristä on mahdollista lähettää jäsenmaksut ja tilauslaskut automaattisesti ja maksusuoritusten seuranta tulee yhdistysavaimen palveluna. Yhdistysavain rekisterin kautta on mahdollista lähettää erilaisia tiedotteita, kuten kutsuja tilaisuuksiin, tapahtumiin ja kokouksiin.

Ohjelmistoon kuuluu lisäksi kotisivun julkaisu ja ylläpito ominaisuus. Se on mahdollista ottaa myöhemmin käyttöön, jos kotisivujen uudistus tulee ajankohtaiseksi. Verkkolas-kujen lähetys mahdollisuus on ajankohtaisin uudistus, jolla Rajataide yhdistykselle ja ½ -lehdelle on tulevaisuudessa käyttöä. Yhdistysavain rekisterissä ominaisuutta ollaan kehittämässä.

Lehden jakeluun ja levitykseen löytyi uusia tapoja. Vammalan Kirjapaino, missä ½ -lehti painetaan postittaa jäsenlehdet ja tilauskappaleet suoraan painotalosta. Yhdistysavain rekisteristä kerätään ennen lehden painatusta ajantasainen listaus suoraan postitettavista lehdistä.

Yhdistysavain rekisterin käyttöönotto nopeuttaa ja tehostaa laskutusta ja seurantaa. Myös Vammalan Kirjapainon levityspalvelu käyttö säästää aikaa. Näin vapautuu yhdistyksen ja lehden aktiivien aikaa varsinaiseen työhön, eli sisällön tuottamiseen.

LÄHTEET

Anders Manager. Laskutuksen edelläkävijä. Luettu 20.1.2014.

<https://www.andersmanager.fi/>

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.

22 LUKU 209 f § 3.momentti.

Avoine Oy. Luettu 2.4.2014.

<http://www.avoine.fi/>

FaktFi. Online laskutus. Luettu 21.1.2014.

<http://www.fakt.fi/tuotteet/laskutus/>

Fortnox. Pienyrittäjän paras kaveri. Luettu 21.1.2014.

<http://fortnox.fi/>

Gråhn, K. ½ -lehden toimituskunnan puheenjohtaja. 2014. Haastattelu 9.1.2014., 4.3.2014., 31.3.2014 ja 30.4.2014. Ei litteroitu. Haastattelija Peltola, H. Mänttä.

Henkilötietolaki 22.4.1999/523.

Mäntän kuvataideviikot. Historia 2013. Luettu 9.4.2014.

<http://www.mantankuvataideviikot.fi>

Nieminen, A., Anttila, R., Äärilä, L. & Jokinen, M. 2014. Arvonlisäverotus. Veroton myynti Suomessa. E-kirja. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Passeli, Netvisor Easy. Visma 2013. Luettu 20.1.2014.

<http://www.passeli.fi/tuotteet/easy/>

ProCounter. Procounter international Oy. Luettu 17.1.2014.

<http://www.procountor.com>

Puolilehti. Erikoisnumero 2013. Rajataide 5 Erikoisnumero/2013, kansi

Puolilehti. Verkkolehti. 2014. Luettu 1.4.2014

<http://www.puolilehti.fi/>

Puolilehti. Mediakortti. Verkkolehti. 2014. Luettu 1.4.2014

<http://www.puolilehti.fi/mediakortti/>

Rajataide. Info. Luettu 1.4.2014.

<http://rajataide.fi/rajataide/>

Rajataide. Jäsenyys. Luettu 1.4.2014.

<http://rajataide.fi/jasenyys/>

Rajataide. Laitapuoti. Luettu 1.4.2014.

<http://rajataide.fi/laitapuoti/>

Rajataide. Raja-asema. Luettu 1.4.2014.

<http://rajataide.fi/raja-asema-2/>

Taiteilijalehti. 2012. Kuvataiteen valtionpalkinto Rajataide ry:lle. 5.10.2012. Luettu 12.4.2014.

<http://www.taiteilijalehti.fi/kuvataiteen-valtionpalkinto-rajataide-rylle>

Yhdistysavain Rekisteri. Avoine Oy 2013. Luettu 23.1.2014.

<http://www.yhdistysavain.fi/rekisteri/>

Zervant 2009-2013. Enemmän kuin helppo laskutusohjelma. Luettu 20.1.2014.

<http://www.zervant.com/fi/>

LIITTEET

Liite 1. Jäsentietolomake

Etunimi

Sukunimi

Sähköpostiosoite

Sähköpostiosoite toimii myös käyttäjätunnuksena.

Matkapuhelinnumero

Salasana

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Toimitus / Nimi

Toimitus / Lähiosoite

Toimitus / Postinumero

Toimitus/ Postitoimipaikka

Summa

Laskutusryhmä

1, erikois- (*) , 2

Tilaus alkanut

vuosi

Huom!

Liite 2. Lasku

LASKU
rajataide ry

Essi Esimerkki

Mallikatu 123
00000 Mallila
Suomi**Puolilehden kestotilaus / kausi 2014**

Rajataideyhdistys yleishyödyllisenä yhdistyksenä ei ole arvonnisäverovelvollinen.

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN		BIC	
	FI <input type="text"/>			
Saaja Mottagare	rajataide ry		Puolilehden kestotilaus / kausi 2014	
TILISIIRTO, GIRERING Maksajan nimi ja osoite Betalarens namn och adress			KÄYTÄ AINA VIITENUMEROA.	
	Allekirjoitus Underskrift		Vittens Ref. nr	
Tilitä nro Från konto nr			12345	
			Eräpäivä Förf.dag	Euro
			13.5.2014	17,00

Tämä kirje lähetettiin Yhdistysavain Rekisteri -palvelun kautta.

Maksu välitetään saajalle maksujärityksen ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella.
Betalingen förmedlas till mottagaren enligt villkoren för betalningsförmedling och endast till det kontonummer som betälaren angivit.

PANKKI BANKEN